

מדינת ישראל
משרד הפנים
המועצה הארצית לתכנון ובניה

י"א אדר תשי"ע
25 פברואר 2010

תכ 4119-2010

לכבוד : יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז:
ירושלים, הצפון, חיפה, המרכז, תל-אביב, הדרום .

שלום וברכה,

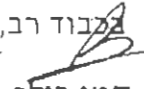
הנדון : תמ"א / 10 / ד / 10 - הודעה בדבר העברת תכנית מיתאר ארצית להערות הועדות
המחוזיות ולהשגות הציבור

המועצה הארצית בישיבתה מס' 517 מיום 2.2.2010 דנה בתכנית והחליטה על העברתה
להערות הועדות המחוזיות ולהשגות הציבור, לתקופה של 45 יום.

מצ"ב עותק ממסמכי התכנית.

נא להמציא את הערות הוועדות המחוזיות למזכירות המועצה הארצית, תוך הזמן האמור
מיום קבלת מכתב זה.

תשומת לבכם לסעיף 52 (ב) לחוק בדבר הודעה לועדות המקומיות שיש להן עניין בתכנית

מכבוד רב,

תמי בולר
מזכירת המועצה הארצית

מזכירות המועצה הארצית

העתקים:

מתכנני המחוזות.

גב' נועה נאור – ממונה תכניות מתאר ארציות.

רח' קפלן 2 ירושלים 91061 ת.ד. 6158 טלפון: 02-6701596/4 פקס: 02-5670325
כתובת המשרד: www.poin.gov.il דואר אלקטרוני: fi-arzi@moin.gov.il

חוק התכנון והבניה תשכ"ה - 1965
המועצה הארצית לתכנון ולבניה

**תכנית מתאר ארצית (חלקית) לתחנות כוח ורשת החשמל
תמ"א 10/ד/10
מתקנים פוטו וולטאיים**

נוסח העברה להערות הוועדות המחוזיות ולהשגות

משרד תכנון ומבנה
מחלקת לתכנון ולבניה
המועצה הארצית לתכנון ולבניה
מס' 517 מיום 2.9.2010
תאריך

אדר תש"ע - מרץ 2010

1.	שם התכנית:	
	תכנית זו תיקרא "תכנית מתאר ארצית (חלקית) לתחנות כוח ורשת החשמל, תמ"א 10/ד/10 - מתקנים פוטו וולטאיים" (להלן - "התכנית" או "תכנית זו").	
2.	מסמכי התכנית:	
	תכנית זו כוללת 10 עמודי הוראות בלבד.	
3.	מטרות התכנית:	
	לקבוע הנחיות להקמת מתקנים פוטו וולטאיים על מנת לעודד את השימוש בהם לניצול אנרגית השמש לצורך ייצור חשמל. זאת, בכל שטח המדינה תוך מניעת מפגעים ומזעור הפגיעה בשטחים הפתוחים, באיכות הסביבה והנוף, ובמגמה לפשט וליעל את תהליכי הקמתם, וכל זאת על ידי:	
3.1	יצירת אפשרות ומתן הוראות למתן היתרים למתקנים פוטו וולטאיים על גגות וחזיתות של מבנים שנבנו בהיתר.	
3.2	יצירת אפשרות ומתן הוראות למתן היתרים למתקנים פוטו וולטאיים על מתקנים בייעוד קרקע של אחסנה ומבני משק.	
3.3	יצירת אפשרות ומתן הוראות למתן היתרים למתקנים פוטו וולטאיים בייעוד קרקע של תעשייה.	
3.4	יצירת אפשרות ומתן הוראות למתן היתרים למתקנים פוטו וולטאיים בייעוד קרקע של מתקנים הנדסיים.	
3.5	קביעת הוראות להכנת תכנית מפורטת להקמת מתקנים פוטו וולטאיים ששטחם עד 750 דונם, תוך אבחנה בין מתקנים פוטו וולטאיים עד 300 דונם לבין מתקנים ששטחם עולה על 300 דונם.	
3.6	קביעת הנחיות למיקום מתקנים פוטו וולטאיים בשטחים חקלאיים.	
3.7	קביעת הנחיות להכנת נספח נופי סביבתי לרבות בחינת חלופות.	
3.8	קביעת הנחיות מיוחדות לקידום תכניות למתקנים פוטו וולטאיים במחוז הדרום.	
4.	תחום התכנית:	
	התכנית תחול על כל שטח המדינה.	
5.	הגדרות:	
	למונחים הרשומים בתכנית זו תהיה המשמעות הרשומה לצידם.	
5.1	החוק	חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה - 1965.
5.2	טרקר	מערכת לייצור חשמל הממירה ישירות אנרגיה סולארית לאנרגיה חשמלית, המותקנת על גבי משטח מוגבה מהקרקע, באופן המאפשר עקיבה ומאפשר, לפחות חלקית, המשך השימוש הקיים במפלט הקרקע.
5.3	מוסד תכנון	כל רשות שיש לה סמכות בעניין תכניות או היתרים.
5.4	מתקן פוטו וולטאי	מערכת לייצור חשמל לרשת החשמל בשטח שלא יעלה על 750 דונם, הממירה אנרגיה סולארית לאנרגיה חשמלית ללא שימוש בדלקים פוסיליים. שטח המתקן יכלול את כל התשתיות הדרושות לתפעולו, למעט קווי החשמל.
5.5	סביבה עירונית	שטח המיועד לבינוי לפי תמ"א 35, למעט שטח חמצוי בתחום מועצה אזורית.

5.6	סקר היתכנות להוצאת אנרגיה	סקר של בעל רישיון ההולכה הקובע את אופן החיבור של מתקן פוטו וולטאי לרשת ההולכה או החלוקה והעבודות הדרושות לשם כך.
5.7	צמידות דופן	בהמשך ישיר לשטח המיועד לפיתוח או לבינוי, לפי העניין, למעט צמוד דופן למבנה בודד או למקבץ מבנים בודדים שאינם מצויים בהמשך רציף לשטח המיועד לפיתוח או לבינוי.
5.8	שטח בעל רגישות נופית-סביבתית גבוהה	רגישות נופית-סביבתית גבוהה על פי תמ"א 35 או שטח בגבול אזורי נחל בתכנית מתאר מחוזית או בתמ"א 34, שמורות טבע, גנים לאומיים ושטחי יער וייעור.
5.9	שטח מיועד לבינוי	שטח המיועד לבינוי בתכנית הכוללת הוראות של תכנית מפורטת.
5.10	שטח מיועד לפיתוח	שטח מיועד לפיתוח על פי תכנית מתאר מחוזית.
5.11	תכנית הכוללת הוראות מפורטות	תכנית שניתן להוציא מכוחה היתרי בניה.
		בהעדר כוונה אחרת משתמעת, תהיה למונחים שלא הוגדרו בתכנית זו המשמעות הנודעת להם בחוק ובתקנות על פיו.
6.	היתר להקמת מתקן פוטו וולטאי על גג מבנה או חזיתו:	
6.1		מקום שתכנית הכוללת הוראות של תכנית מפורטת, מתירה הקמת מבנים, תותר הקמת מתקן פוטו וולטאי על גג מבנה או על חזיתו, ובלבד שלא נאסר הדבר בתכנית האמורה ושאינן בכך כדי לפגוע בשימוש המותר במבנה.
6.2		על אף האמור בסעיף 6.1, לא תותר הקמת מתקן פוטו וולטאי על גג חממה.
6.3		מתקן פוטו וולטאי על גג מבנה יוקם בהתאם להוראות המפורטות בסעיף 10.
6.4		מתקן פוטו וולטאי על גג מבנה, שגובהו עולה על הגובה המרבי שנקבע בתכניות אחרות, לא ייחשב כחורג מהגובה המרבי המותר על פי אותן תכניות, ובלבד שלא יעלה על 3 מ' מעל גג המבנה שעליו ניצב המתקן. זאת על אף האמור בכל תכנית אחרת, ומבלי לגרוע מהוראות הנוגעות לבטיחות טיסה שנקבעו בתכניות החלות על השטח.
6.5		לא יינתן היתר בניה אלא אם כן נבחנה יציבות הבינוי ותובטח נקיטת אמצעי הבטיחות הנדרשים לצורך ההקמה וההפעלה.
7.	היתר להקמת מתקן פוטו וולטאי בשטח ביעוד של אחסנה ומבני משק:	
7.1		מקום שתכנית הכוללת הוראות של תכנית מפורטת, מייעדת שטח לאחסנה או מבני משק, תותר הקמת מתקן פוטו וולטאי בתחום שטח זה ובלבד שלא נאסר הדבר בתכנית האמורה ואין בכך כדי לפגוע באפשרות לעשות שימוש בקרקע גם לצורך אחסנה ומבני משק.
7.2		גובה מתקן פוטו וולטאי כאמור בסעיף 7.1 לא יעלה על 20 מ' מעל פני הקרקע ולכל היותר עד 3 מ' מעל לגובה המרבי שנקבע בתכנית בעלת הוראות מפורטות החלה במקום ומבלי לפגוע בהוראות הנוגעות לבטיחות טיסה.
8.	היתר להקמת מתקן פוטו וולטאי בשטח ביעוד תעשייה:	
8.1		מקום שתכנית הכוללת הוראות של תכנית מפורטת, מייעדת שטח לתעשייה, תותר בתחומה הקמת מתקן פוטו וולטאי על הקרקע או על גבי עמודים או טרקרים ובלבד שלא נאסר הדבר בתכנית האמורה, ושטח כל המתקן הפוטו וולטאי לא יעלה על 10% מן השטח המיועד לתעשייה בתכנית האמורה.

8.2	על אף האמור בסעיף 8.1, במחוז הדרום רשאי מוסד תכנון לתת היתר להקמת מתקן פוטו וולטאי על חרקע או על גבי עמודים או טרקרים בהיקף של 30% מן השטח המיועד בתכנית הכוללת הוראות מפורטות לתעשייה, כל עוד לא נאסר על כך בתכנית החלה במקום.
9.	היתר להקמת מתקן פוטו וולטאי בשטח ביעוד של מתקן הנדסי: מקום שתכנית הכוללת הוראות של תכנית מפורטת, מייעדת שטח למתקן הנדסי, תותר בתחום שטח זה הקמת מתקן פוטו וולטאי על חרקע או על גבי טרקרים ובלבד שלא נאסר הדבר בתכנית האמורה ושמסקיימים התנאים הבאים:
א.	שטח המתקן הפוטו וולטאי לא יעלה על 10% מהשטח המיועד בתכנית הכוללת הוראות מפורטות למתקנים הנדסיים. במחוז הדרום רשאי מוסד תכנון לתת היתר להקמת מתקן פוטו וולטאי על חרקע או על גבי טרקרים בהיקף של 30% מן השטח המיועד בתכנית הכוללת הוראות מפורטות למתקן הנדסי.
ב.	על אף האמור תותר הקמת מתקן פוטו וולטאי בשטח החורג מהאמור בסעיף 9א, בתנאי ששטחם הכולל לא יעלה על 20% מהשטח המיועד בתכנית הכוללת הוראות מפורטות למתקנים הנדסיים ובמחוז הדרום בהיקף של 45% מן השטח המיועד למתקנים הנדסיים, ובלבד שבחן מוסד תכנון את הצרכים הנוכחיים והעתידיים למתקנים הנדסיים במיקום המבוקש.
ג.	על אף האמור תותר הקמת מתקן פוטו וולטאי בשטח החורג מהאמור בסעיף 9א, ובלבד שהמתקן הפוטו וולטאי יוקם רק על שטח שבו הוקם בפועל מתקן הנדסי והמתקן הפוטו וולטאי לא פוגע בשימוש של המתקן ההנדסי.
ד.	בשטחי מאגרים ביעוד של מתקן הנדסי, תותר הקמת מתקן פוטו וולטאי על פני המים או על דפנות המאגר, ובלבד שלא יפגע השימוש או תפקוד המאגר.
10.	היתר להקמת מתקן פוטו וולטאי בשטח ביעוד של חניון בסביבה עירונית:
10.1	מקום שתכנית הכוללת הוראות של תכנית מפורטת, מייעדת שטח לחניון, בסביבה עירונית, תותר בתחום שטח זה הקמת מתקן פוטו וולטאי ובלבד שלא נאסר הדבר בתכנית האמורה ושמסקיימים התנאים הבאים:
א.	הקמת המתקן לא תשנח את מספר מקומות החנייה בחניון.
ב.	גובה המתקן הפוטו וולטאי לא יעלה על 3 מ' מעל פני חרקע. בשטח המשמש לחניית כלי רכב כבדים, תותר הקמת מתקן פוטו וולטאי עד לגובה של 6 מ'. אין בהוראה זו בכדי לפגוע בהוראות הנוגעות לבטיחות טיסה או לבטיחות תנועה.
10.2	לצורך הקמת המתקן הפוטו וולטאי תותר תוספת של זכויות בנייה עד ל-100% מהשטח המיועד לחניון, ובלבד שישמשו לצורך הקמת המתקן הפוטו וולטאי.
10.3	אין בהקמת המתקן פוטו וולטאי בכדי לסתור הוראות בתכנית המפורטת, לרבות בדבר עיצוב, גינון, בטיחות תנועה.
11.	הוראות כלליות למתן היתר על פי תכנית זו:
11.1	אין בתכנית זו כדי לחייב מוסד תכנון ליתן היתר למתקן פוטו וולטאי לפי סעיפים 6-10, ובלבד שנימק החלטתו.
11.2	לא יאושר היתר להקמת מתקן פוטו וולטאי מכוחה של תכנית זו אם הקמתו תחייב הקמת קו מתח עליון שאינו קיים או מאושר.
11.3	בתחום הסביבה החופית לא יינתן היתר למתקן פוטו וולטאי מכוחם של סעיפים 7-10 בתכנית זו.
11.4	לא יינתן היתר להקמת מתקן פוטו וולטאי אם הקמת המתקן סותרת ואינה משתלבת בשטח בעל רגישות היסטורית, סביבתית, נופית או בעל ערכים לשימור.

קובץ פניה
 4/1/2018
 אלס אב
 אלס
 הילד
 תלמי

11.5	לעניין היתר להקמת מתקן פוטו וולטאי על שטח, אתר או מבנה שנועדו לשימור בתכנית מאושרת, מופקדת או בתנאים שנקבעו לפי סעיף 78 לחוק, ינהגו לפי הוראות התכנית או התנאים שייעודו אותם לשימור.
11.6	לא יינתן היתר למתקן פוטו וולטאי על הקרקע או על גבי טרקרים, בייעוד של אחסנה, מבני משק, תעשייה או מתקן הנדסי, אלא אם שוכנע מוסד התכנון כי לא ניתן להקימו בתחום המגרש על גג מבנה שהוקם כדין.
11.7	לא יינתן היתר למתקן פוטו וולטאי על גג מבנה חקלאי, אלא אם שוכנע מוסד התכנון כי המתקן מוקם על גבי מבנה חקלאי המשמש והנדרש לשם השימוש החקלאי, לאחר שקיים התייעצות עם משרד החקלאות ופיתוח הכפר. התייחסות משרד החקלאות ופיתוח הכפר תינתן בתוך 30 יום.
11.8	לבקשה להיתר יצורף סקר היתכנות להוצאת האנרגיה מהמתקן הפוטו וולטאי אופן מילוי התנאים שנקבעו בסקר יהיו בפני מוסד התכנון לפני מתן ההיתר.
11.9	ההיתר יקבע הוראות לעניין גישה למתקן לצורך התקנה, הפעלה ותחזוקה, גידור וצמחיה, פירוק המתקן הפוטו וולטאי והבטחת פינוי השטח בתום הפעלתו.
11.10	מוסד התכנון יגביל את חיקפס וגודלם של המבנים התפעוליים הדרושים להפעלה ואחזקה של המתקן הפוטו וולטאי, להיקף ולגודל המינימלי. זכויות הבנייה למבנים התפעוליים יהיו לכל היותר על פי הזכויות שנקבעו בתכנית הכוללת הוראות של תכנית מפורטת החלה במקום.
11.11	בטרם ייתן מוסד תכנון היתר, יבחן את הנושאים הבאים:
	א. התחשבות ברגישות נופית-סביבתית ככל שנקבעו בתכניות החלות על השטח.
	ב. עיצובו ומיקומו של המתקן הפוטו וולטאי על כל מרכיביו וחיבוריו, כולל הגדר ושטח האתר בו הוא מוצב, באופן שישתלב מבחינה אדריכלית ונופית עם הבניין ועם הסביבה הקרובה והכוללת בהם הוא ממוקם. במקום בו קיימת תכנית לעיצוב גגות, יוקם מתקן פוטו וולטאי על גגות מבנים בהתחשב בהנחיותיה.
12.	תכנית לחקמת מתקן פוטו וולטאי:
12.1	מוסד תכנון רשאי ליעד בתכנית קרקע להקמת מתקן פוטו וולטאי ולקבוע הוראות לתכנונו ולביצועו.
12.2	חלה על השטח תכנית מתאר ארצית, לא ייעד מוסד תכנון את השטח למתקן פוטו וולטאי אם יש בהקמתו כדי לפגוע במטרות תכנית המתאר הארצית החלה במקום.
12.2	בבואו לבחון חלופות בנות ביצוע, ישקול מוסד התכנון את הקמת המתקן הפוטו וולטאי לפי סדר העדיפות היורד שלהלן:
	א. בשטח המיועד לבינוי.
	ב. בשטח המיועד לפיתוח, שהוא צמוד דופן לשטח המיועד לבינוי.
	ג. בשטח המיועד לפיתוח.
	ד. בשטח שלא יעלה על 300 דונם, שהוא צמוד דופן לשטח המיועד לבינוי.
	ה. בשטח העולה על 300 דונם, שהוא צמוד דופן לשטח המיועד לבינוי.
	ו. בשטח שהוא צמוד דופן לשטח המיועד לפיתוח.
	ז. בשטח שאינו צמוד דופן.

12.3	היקף שטח להקמת מתקן פוטו וולטאי בשטח שייעודו ערב אישור התכנית היה תעשייה, יהיה עד 10% משטח המיועד לתעשייה בתכנית האמורה ובמחוז הדרום עד 30% מן השטח. הקצאת שטח מעבר לאמור תעשה לאחר ששקל מוסד תכנון את הצרכים הנוכחיים והעתידיים של הפיתוח התעשייתי וצורכי האזור ונימק את החלטתו.
12.4	בשטח שייעודו ערב אישור התכנית היה לפיתוח, ייתן מוסד תכנון עדיפות לתכנית המאפשרת שימוש נוסף לשימוש של מתקן פוטו וולטאי.
12.5	היקף שטח להקמת מתקן פוטו וולטאי, יהיה עד 10% מהשטחים מתוך המשבצת החקלאית של יישוב טרם הקמת מתקן פוטו וולטאי, ועד שטח מצטבר של 300 דונם, הנמוך מבין השניים. על אף האמור, רשאי מוסד תכנון לקבוע בתכנית שטחים מתוך המשבצת החקלאית גדולים יותר לאחר שהתייעץ עם הרשות המקומית ועם משרד החקלאות ופיתוח הכפר, אשר יתנו תשובתם בתוך 30 יום.
12.6	תכנית למתקן פוטו וולטאי על פי תכנית זו, תכלול את כל התשתיות להקמת להפעלת ולאחזקת המתקן לרבות: אופן הוצאת האנרגיה לרשת הולכת החשמל ולצרכנים, ככל הנדרש בהתאם לקבוע בסקר היתכנות להוצאת האנרגיה, דרך הגישה אל האתר, קווי מים, ניקוז ועוד.
12.7	תותר הקמת מבנים תפעוליים הדרושים לתפעול המתקן הפוטו וולטאי בלבד, וגודלם יצומצם למינימום הכרחי.
12.8	תיערך התייעצות עם הרשויות הגובלות בשטח התכנית, עם מערכת הביטחון ועם גורמי תעופה למניעת פגיעה בבטיחות הטיסה, התייחסותם תינתן בתוך 30 יום.
12.9	בשטח שייעודו ערב אישור התכנית חקלאי, או שטח פתוח לסוגיו, תיכלל הוראה הקובעת, כי עם תום השימוש במתקן הפוטו וולטאי, השימוש המותר יהיה חקלאי, או לפי התכנית הקודמת בלבד.
12.10	בשטחי המכלולים הנפיים על פי תמ"א 35 תיערך תחילה בחינת חלופות מחוץ לשטח המכלול הנופי וייקבעו הנחיות לשילוב נופי.
12.11	לא תאושר תכנית להקמת מתקן פוטו וולטאי בשמורות טבע, גנים לאומיים ושטחי יער וייעור.
12.12	לא תאושר תכנית למתקן פוטו וולטאי מכוחה של תכנית זו בתחום הסביבה החופית, למעט ביעוד של מתקן הנדסי או בשטח ביעוד קרקע של אחסנה או מבני משק.
12.13	יש להימנע מהקמת מתקן פוטו וולטאי בשטחי אש. תיערך התייעצות, מוקדם ככל הניתן, עם מערכת הביטחון, לרבות ביחס להקמת מתקן בשולי שטחי אש ובסמיכות להם.
12.14	יש להימנע, ככל האפשר, מחקמת מתקן פוטו וולטאי בשטחים ובאזורים בעלי איכויות אקולוגיות וטבעיות חשובות, ואו מפגיעה ברצף שטחים פתוחים.
12.15	לא תאושר תכנית להקמת מתקן פוטו וולטאי מכוחה של תכנית זו, אם ידרוש חיבורו לרשת הולכת החשמל הקמת קווי מתח על-עליון (400 ק"ו) שאינם קיימים או מאושרים.
13.	הוראות בתכנית:
	תכנית להקמת מתקן פוטו וולטאי על פי תכנית זו, תכלול הוראות, בנושאים הבאים:
א.	קווי בנין, גובה מבנים, פרט זכויות הבניה עבור נפת ואו שטח המבנים והמתקנים, תכנית, קווי תשתית נכנסים ויוצאים, דרכי הגישה אל המתקן הפוטו וולטאי, יציאות קווי החשמל וחיבורם לרשת החשמל.
ב.	הוראות בדבר הקמת מבנים תפעוליים הדרושים להפעלת המתקן הפוטו וולטאי.
ג.	מגבלות הבנייה הנובעות מהמתקן הפוטו וולטאי, ככל שהן קיימות.

ד.	הנחיות לביצוע התכנית, שלבי ההקמה ואופן ההפעלה של המתקן הפוטו וולטאי.
ה.	הוראות והנחיות למזעור מפגעים סביבתיים ונופיים בזמן ההקמה, לאופן ביצוע השיקום הנופי, לפיקוח הנדרש וללוח הזמנים לביצועו.
ו.	הוראות והנחיות למזעור הפגיעה הנופית/ סביבתית כתוצאה מתפעול הפרויקט.
ז.	ככל שיידרש, ובהתאם לממצאי המסמך הנופי-סביבתי, ייכללו הוראות בנושאים הבאים: ניקוז והידרולוגיה, ערכי טבע ואקולוגיה, שינויים חזותיים/נופיים, קרינה אלקטרומגנטית, וצמצום הפגיעה בשטחים חקלאיים, ברצף שטחים פתוחים, באתרי עתיקות ומורשת ובאתרי ביקור ומסלולי טיול.
ח.	הוראות לעיצוב מבנים, מתקנים, תשתיות ודרכים, חומרי גמר, גינון ונטיעות, פרטי גידור, אופן התאורה ועוד.
ט.	הוראות כדבר תנאים למתן היתרי בניה.
י.	הוראות לשמירה על בטיחות טיסה, לאחר התייעצות עם רשות התעופה האזרחית ומערכת הביטחון, ככל שיידרשו.
יא.	הוראות בדבר פרוק המתקן הפוטו וולטאי והבטחת פינוי שטח התכנית בתום הפעלת המתקן הפוטו וולטאי. בשטח חקלאי תוחזר הקרקע לשימוש חקלאי במצב ראוי לעיבוד.
14.	מסמכים נדרשים בתכנית:
	תכנית להקמת מתקן פוטו וולטאי על פי תכנית זו, תכלול את המסמכים הבאים:
א.	תשריט מצב מוצע על גבי מפת מדידה עדכנית, ובו: ייעודי הקרקע, תפרוסת המתקנים באתר, התשתיות והמתקנים הנדרשים לצורך החיבור לרשת החשמל.
ב.	תשרים סביבה בקני"מ 1:5,000 או מפורט יותר, כפי שייקבע על ידי מוסד התכנון, ובו יוצגו המתקן הפוטו וולטאי ומעבר קווי החשמל מהמתקן כאמור ועד לנקודת החיבור עם רשת החשמל הארצית.
ג.	נספח נופי-סביבתי, הכולל בחינת חלופות מיקום בהתאם לאמור בסעיף 17. מסקנות המסמך יוטמעו בהוראות התכנית.
ד.	נספח עיצוב אדריכלי.
15.	שיקול דעת מוסד תכנון:
	אין בתכנית זו כדי לחייב מוסד תכנון לאשר תכנית למתקן פוטו וולטאי, ובלבד שנימק החלטתו.
	מוסד תכנון, בבואו לדון בתכנית להקמת מתקן פוטו וולטאי על פי תכנית זו, ייתן דעתו לנושאים הבאים:
א.	שילוב של המתקן הפוטו וולטאי המוצע עם כלל מתקני התשתית לרבות מתקנים פוטו וולטאיים סמוכים באזור ובחינת הצרכים החזויים, תוך התייחסות לנזק ולתועלת המצטברים לסביבה.
ב.	בחינת חלופות אפשריות למיקום האתר המוצע והתייחסות לשימושי הקרקע וייעודיה באתר ובסביבתו, בהתאם לנדרש על פי סעיף 17.3.
16.	מסמך נופי-סביבתי:
16.1	תכנית להקמת מתקן פוטו וולטאי לפי סעיפים 12.2א, 12.2ב ו-12.2ג, ובתכנית להקמת מתקן פוטו וולטאי בשטח צמוד דופן שאינו שטח בעל רגישות נופית-סביבתית, לא תידרש להכנת מסמך נופי-סביבתי, כתנאי לאישור תכנית.
16.2	מוסד תכנון, בבואו לדון בתכניות להקמת מתקן פוטו וולטאי לפי סעיפים 12.2א, 12.2ב ו-12.2ג, ובתכנית להקמת מתקן פוטו וולטאי בשטח צמוד דופן שאינו שטח בעל רגישות נופית-סביבתית, ייתן עדיפות לתכנון קומפקטי ככל הניתן, צמידות דופן לבינוי ולתשתיות וצמצום חשיפת אוכלוסייה לקרינה אלקטרו-מגנטית מסכנת.

16.3	לתכנית להקמת מתקן פוטו וולטאי בשטח צמוד דופן, שהינו בשטח לשימור או בעל רגישות נופית-סביבתית, יוכן מסמך נופי-סביבתי, בהתאם להנחיות סעיף 17.	
16.4	לתכנית להקמת מתקן פוטו וולטאי בשטח שאינו צמוד דופן, יוכן מסמך נופי-סביבתי, בהתאם להנחיות סעיף 17.	
16.5	המסמך הנופי-סביבתי יועבר למוסד התכנון ובד בבד למשרד להגנת הסביבה טרם דיון בהפקדת התכנית על מנת לאפשר גיבוש חוות דעת סביבתית לוועדה. בשטחים חקלאיים יועבר המסמך בנוסף גם לבדיקת משרד התקלאות ופיתוח הכפר, בגבול שמורות טבע ובאזורים בהם ערכי טבע שמורים או מוגנים יועבר המסמך גם לבדיקת רשות הטבע והגנים הלאומיים ובגבול שטחי יער וייעור יועבר המסמך גם לבדיקת קק"ל.	
16.6	לא יחליט מוסד תכנון על תפקוד תכנית למתקן פוטו וולטאי בשטח שנדרש עבורו הכנת מסמך נופי-סביבתי, אלא לאחר שהועברה אליו חוות דעת כאמור בסעיף 16.5, או שחלפו 30 יום ממועד שהמסמך נמסר למוסד התכנון ולגופים האמורים.	
16.7	המסמך הנופי-סביבתי יכלול את הנתונים הבאים:	
	א. שם האחראי לעריכת המסמך וכן שמות נותני השירות המקצועיים שהשתתפו בהכנתו ובהערכת ההשפעות הסביבתיות של הפרויקט.	
	ב. תצהירים מלאים וחתומים על ידי עורך המסמך והיועצים המקצועיים.	
	ג. תקציר ובו עיקרי הממצאים וההמלצות.	
	ד. רשימה ביבליוגרפית והפניה למקורות הנתונים ששימשו את מכיני המסמך.	
17	הנחיות לעריכת המסמך הנופי-סביבתי:	
	המסמך הנופי-סביבתי ייערך בהתאם להנחיות הבאות:	
17.1	תאור התכנית המוצעת:	
	בפרק זה תפורט התכנית המוצעת לרבות השטחים והמתקנים השונים בשטחה והפעילות שתבצע בהם. התכנית תלווה בתשריטים, בפרוגרמה ובחתכים. התכנית והתיאור יתייחסו לכל העבודות שייעשו לשם הקמת הפרויקט והפעלתו, כולל עבודות תשתית שייעשו לצורך התכנית ומחוץ לגבולותיה.	
17.1.1	התכנית תוגש עם מפות רקע כמפורט: - תרשים סביבה - מפה בקני"מ 1:20,000 עד למרחק 3 ק"מ מגבולות התכנית. המפה צריכה לכלול טופוגרפיה, נחלים ותוואי ניקוז, ישובים, קווי מתח, דרכים, מסילות ומערכות תשתית, מאגרי מים, בריכות חורף, מעיינות וקידוחים, תוואי ניקוז וכ"ו במרחב התכנית. - תשריט מפורט - תשריט בקני"מ 1:10,000 עד למרחק 500 מ' מגבולות התוכנית. התשריט צריך לכלול את כל השימושים בתחום האתר המוצע (פאנלים סולארים, מסדר חשמל, דרכים, מגדלי שמירה, משרדים, מחסנים וכיו"ב) וכן את התשתיות הנלוות לאתר כגון קווי מתח, דרכים וכיו"ב. - תצ"א/אורטופוטו צבעונית - יש לצרף תצ"א/אורטופוטו צבעונית מפורטת ומעודכנת בקני"מ 1:20,000 בה יסומן תחום התכנית, כולל רדיוס רלבנטי מסביבה.	
17.1.2	תיאור העבודות הכרוכות בהקמת הפרויקט: - יש לתאר ולהציג את העבודות שייעשו להקמת הפרויקט על פי לוחות הזמנים לביצוע, המידע יוצג במלל ועל גבי תשריט בקני"מ מתאים. - יש לתאר באופן מילולי וגרפי, תוך הצגת תכניות וחתכים מבני	

<p>עזר, מבנים זמניים, גידור, עמודי תאורה, מגדלי שמירה, מחנות קבלן, שטחי אחסון זמניים לצידוד ועודפי עפר, תנועת כלים כבדים, שילוט וכיו"ב בתקופת ההקמה.</p> <p>- יש לתאר באופן מילולי וגרפי, תוך הצגת תכניות וחתכים את התשתיות הנלוות הנדרשות כולל קווי מתח (עיליים וטמוניים), דרכי גישה ודרכים היקפיות, תעלות ניקוז ועבודות שייעשו מחוץ לשטח התכנית כגון חיבור לקווי חשמל, דרכים, קווי מים, עבודות עפר וכדומה.</p> <p>- יש לתאר את מאזן עבודות העפר כולל כמויות ומיקום של אזורים לכרייה ומילוי, מקור חומר הגלם ואתרים מתוכננים לסילוק עודפי עפר. יש לצרף הערכה לגבי כמויות חפירה/מילוי.</p>			
<p>תיאור הפעילות הנובעת מביצוע התוכנית: יש להציג ולתאר את הפעילות הנובעת מביצוע הפרויקט (תפעול שוטף, אחזקה, אבטחה וכיו"ב). יש להתייחס במיוחד לגורמים שעשויים לפגוע בסביבה או להפר אותה כגון שהות של אנשי תחזוקה ואבטחה, יצירת רעש, הארת הסביבה מעבר לגדר וכיו"ב.</p>	17.1.3		
<p>תאור סביבת התכנית:</p>	17.2		
<p>תאור תכונות הנוף הטבעי:</p>	17.2.1		
<p>נחלים: נחלים וניקוז - יש לנתח ולתאר את אגן ההיקוות שבתחומו נמצאת התכנית - ואדיות, נחלים, פשטי הצפה, מעיינות, בריכות חורף וכיו"ב. יש לתאר במלל ולהציג את הנתונים לגבי המשטר ההידרולוגי של הנחלים הסמוכים, זרימות בסיס באם ישנן, ספיקות שיא וכיו"ב.</p>	17.2.1.1		
<p>ערכי טבע: - צומח - יש להציג את פרישת חברות הצומח הטבעי בשטח התכנית עד לטווח 500 מ' סביב גבולותיה, את הנתונים יש להציג במלל ועל גבי מפה בקני"מ 1:10,000. כולל התמקדות במינים אדומים, נדירים, ייחודיים (אנדמיים) או ראויים לשימור. יש לצרף תמונות של צומח אופייני ו/או ייחודי. במידת הצורך יש לציין מוקדי מינים פולשים (ניתן להיעזר באתר Biogis, אתר רת"ם, סקרי החברה להגנת הטבע, אתר המשרד להגנת הסביבה, הספר האדום וכיו"ב).</p> <p>- בעלי חיים - יש לסמן על גבי מפה בקני"מ 1:10,000 קיומם של אתרים המאכלסים בעלי חיים לרבות אתרי רבייה וקינון עופות תוך שימת דגש על בע"ח נדירים בתחום התכנית והשפעתה הצפויה (ניתן להיעזר בסקרי החברה להגנת הטבע, אתר המשרד להגנת הסביבה, הספר האדום של החוליתנים בישראל וכיו"ב).</p>	17.2.1.2		
<p>תיאור תכונות הנוף הטבעי ומעשה ידי אדם: - יש לתאר את יחידת הנוף והתכונות הנופיות של שטח התכנית וסביבתה הקרובה במלל ובתשריט. - יש להציג ניתוח חזותי של האתר המתוכנן על רקע הסביבה. הניתוח יכלול את האגן החזותי שממנו נצפית התכנית והתשתיות הקשורות אליה (כגון דרכים ותשתיות חשמל), חתכים מנקודות בולטות בשטח ומנקודות ישוב, דרכים וכבישים, משבילי טיול, חניונים ונקודות תצפית, מאתרי טבע, נוף ומורשת. - יש לפרט מכלולים נופיים מקומיים, טבעיים ומעשה ידי אדם, המצויים באזור התכנית וכן את מכלולי הנוף של תמ"א 35 באם ישנם.</p>	17.2.1.3		
<p>נוף חקלאי וערכיות קרקע חקלאית: יש לתאר את העיבוד והנוף החקלאי בשטח התכנית וסביבתה (אופי העיבוד, אינטנסיביות, המצאות מבנים חקלאיים, תרומת השטח</p>	17.2.1.4		

				החקלאי לדמות נוף האזור וכו'). יש לצרף צילומים על פי צורך.
	17.2.1.5			תופעות טבע ייחודיות ומערכות אקולוגיות: - תשתית פיזית - יש לתאר במלל ובצילומים מאפיינים ומופעים ייחודיים של התשתית הפיזית כגון מצוקים, מתשופי קרקע וכיו"ב. - רצף שטחים פתוחים - יש לנתח את תפקוד השטח כחלק ממערך המסדרונות האקולוגיים הארציים והמקומיים, סמיכות התכנית לשמורות טבע, גנים לאומיים ויערות קק"ל תוך התייחסות למצב הקיים ולמצב החזוי על בסיס התכנית באזור. את הניתוח יש לתציג במלל ועל גבי מפה בקנה מידה 1: 50,000.
	17.2.1.6			אתרי עתיקות ומורשת: - יש לפרט את הממצאים הארכיאולוגיים בשטח התכנית ובסביבתה: מיקומם, תאור קצר של הממצאים ומהותם ומידת חיוניותם לשימור. יש לצרף אישור רשות העתיקות לגבי אתרי עתיקות מוכרזים. - יש לתאר את ערכי המורשת ההיסטורית והתרבותית המצויים בשטח התכנית ובסביבתה. יש לציין את ייחודיותם, נדירותם ומשמעותם ההיסטורית, התרבותית והמרחבית.
	17.2.2			אתרי ביקור ומסלולי טיול: יש לסקור, לפרט מילולית ולסמן על גבי מפה בקני"מ 1: 50,000 אתרי ביקור ומסלולי טיול קיימים ומתוכננים בתחום התכנית ובסביבתה. (ניתן להיעזר לשם כך במפות סימון שבילים הרלבנטיות של הועדה לשבילי ישראל).
	17.3			הצעת חלופות תכנוניות: בהתבסס על הרגישות הסביבתית ועל העבודות הצפויות להתבצע יש להציג חלופות שונות למיקום האתר ולפריסה מרחבית, בהצגת החלופות יש להתייחס לנושאים הבאים: - יש להציג את המשמעות של חלופת האפס - אי ביצוע התכנית על היבטיה השונים. - יש להציג חלופות למיקום המוצע, תוך פירוט יתרונותיה וחסרונותיה של כל חלופה. - יש להתייחס לחלופות אפשריות להקטנת שטח הפרויקט, עצוב שונה, הצבות אחרות וכיו"ב שמטרתן צמצום ההשפעה הנופית והסביבתית של הפרויקט. יש להציג את מכלול השיקולים שהביאו לבחירת החלופה המוצעת - שיקולי תכנון, שיקולים סביבתיים שיקולים הנדסיים, ושיקולים אחרים, לרבות שימוש מושכל בקרקע ובמשאביה, היבטים נופיים לרבות נוף תרבות, שמירת שטחים פתוחים ורצף שטחים פתוחים, איכות הקרקע החקלאית, מניעת חסימת מסדרונות אקולוגיים ומעבר בע"ח.
	17.4			ניתוח השפעת מימוש התכנית על שטח התכנית וסביבתה והשתלבותה בסביבה: הניתוח להלן יבוצע בהתאם למצאי סעיפים 17.1-17.3 ויתייחס לחלופה הנבחרת.
	17.4.1			ניקוז והידרולוגיה: יש לנתח את השינויים שיגרמו במערכת הניקוז הטבעית ובמערכת ההידרולוגית בתחום התכנית ובתחום הנתון להשפעתה.
	17.4.2			ערכי טבע ואקולוגיה: - יש לתאר את ההשפעות הצפויות להיגרם לסביבה הטבעית כתוצאה מהקמת הפרויקט. כולל התייחסות לצומח טבעי, בעלי חיים, אזורי קינון ומחיה, התפשטות מינים פולשים וכדו' הן בסביבתה הקרובה של התכנית והן באזורים העשויים להיות מושפעים ממנה. בהיבט זה יש להתייחס הן להשפעות פיזיות

<p>בדמות בניו, גידור וכיו"ב והן להשפעות בדמות תאורה בשטחים פתוחים, מטרדי רעש כתוצאה מתפעול וכיו"ב.</p> <p>- יש לתאר הן את האמצעים האפשריים והן את האמצעים המתוכננים לצמצום ההשפעות השליליות שנמנו לעיל.</p>			
<p>שינויים חזותיים ונופיים :</p> <p>- הדמיה - יש להציג הדמיה של התכנית המוצעת על רקע הנוף באזור. יש לנתח ולתאר את ההדמיה גם באופן מילולי ולהציג מפת נצפות של האתר. יש לתאר מהיכן נצפה האתר, מאיזה מרחק, מהי מידת ההשתלבות בקו הרקיע ומידת הבולטות והנוכחות של התכנית בסביבתה. יש להציג את השפעת התכנית על האגן החזותי שממנו נצפית התכנית והתשתיות הקשורות אליה.</p> <p>- חתכים - יש להציג חתכי ראייה מנקודות בולטות בשטח: מנקודות ישוב, מדרכים וכבישים, משבילי טיול, חניונים ונקודות תצפית, מאתרי נוף, טבע ומורשת (בין אם הם קולטי קהל ובין אם לאו). יש לנתח את חתכי הראייה גם באופן מילולי.</p> <p>- צמצום הפגיעה החזותית/נופית - יש להציג את האמצעים האפשריים והמתוכננים לצמצום הפגיעה החזותית/נופית בסביבה.</p>	17.4.3		
<p>פגיעה בשטחים חקלאיים :</p> <p>יש לתאר את ההשפעות הצפויות על השטחים החקלאיים בסביבת התכנית המוצעת. יש לפרט את האמצעים האפשריים והמתוכננים לשמירתם ולצמצום הפגיעה בהם.</p>	17.4.4		
<p>פגיעה ברצף השטחים הפתוחים :</p> <p>יש לתאר במלל ובאמצעים גרפיים את הפגיעה הצפויה ברצף השטחים הפתוחים, את היקפה ומשמעותה. יש לפרט את האמצעים האפשריים והמתוכננים לשמירה מיטבית על הרצף.</p>	17.4.5		
<p>פגיעה באתרי עתיקות ומורשת :</p> <p>יש לתאר את ההשפעות הצפויות על אתרי עתיקות ומורשת. יש לפרט את האמצעים האפשריים והמתוכננים לשימורם ולטיפוחם של האתרים שזוהו בתכנית וסביבתה.</p>	17.4.6		
<p>אתרי ביקור ומסלולי טיול :</p> <p>יש לתאר את ההשפעות הצפויות על אתרי ביקור ומסלולי טיול בסביבת התכנית המוצעת ואת צמצום מידת הנגישות אליהם. יש לפרט את האמצעים האפשריים והמתוכננים לשימורם ולטיפוחם של האתרים ומסלולי הטיול בתחום התכנית וסביבתה.</p>	17.4.7		
18. הוראת מעבר :			
<p>הוראות תכנית זו יחולו על תכניות שהוגשו למוסד תכנון לאחר אישורה של תכנית זו.</p>	18.1		
<p>על אף האמור בסעיף 18.1 לעיל, רשאית המועצה הארצית להעביר לוועדה המחוזית תכנית שהוגשה לה בטרם אישורה של תכנית זו, באם טרם הוחלט להעבירה להערות והתכנית עומדת בהוראות תכנית זו.</p>	18.2		